

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvezčer, izvenomni nedelje in prazniki.

Inserati: Prostor 1 m/m × 54 m/m za navadne in male oglase 40 vin., za uradne razglase 60 vin., za poslano in reklame 1 K. — Pri naročilu nad 10 objav popust.

Vprašanjem glede inseratov naj se priloži znamka za odgovor.

Upravnštvo „Slov. Naroda“ in „Narodna Tiskarna“ Knaflova ulica št. 5, priljubno. — Telefon št. 90.

Državotvorne dolžnosti.

Ljubljana, 20. avgusta 1919.

Take vrste uvodnikov, kakor ga je prinesel včerajšnji »Slovenec«, bi želeli še enkrat videti v slovenskem časopisu. Ni s tem rečeno, da se strinjam z vsako podrobnostjo njegovih izjav. Rečeno pa je, da želimo takšega načelnega razgovora o stvareh, na katerih je interesiran ves narod in vsak njegov sloj, o stvareh, ki tvorijo bistvo politike in odločujejo o tem, kako se bomo preživljali, kako bomo gospodarili in koliko zasluzili.

Evo, kaj je naša naloga? Jugoslavija je trajna. Jugoslavija za vedno! Dobrih vodilnih rok rabimo in poštenih zanesljivih mož iz sredine naroda. Ti imajo prvo dolžnost, pripraviti čimprej volitve v konstituanto, urediti trdno valuto in udariti pot trdne in pametne gospodarske politike znotraj in izven države. Po teh zahtevah, po njihovi izvršitvi se bodo pomirile stranke. Tu se ne strinjam s člankom, če, JDS je buržoazija, SLS stranka kmečkega in delavškega jedra, JSDS stranka izrednega boja. To je mehanična ali pa teoretična razdelitev, ki ne velja. Stranka kmetskega jedra, zdrženega z vsemi delavci umata in uslužbenici države, nastavljeni, obrtniki in konzumenti hčete biti JDS. Ali pa moramo izraz »buržoazia« rabiti za vsakega, kdor ne nosi rdeče kravate. Toda to je postranska stvar. V glavnem ima pisec članka prav, ko pravi, da moramo odstraniti razbitost političnih strank; da bo zunanjina politika obvladovala prihodnjih deset let (— in še več!) — vse naše misli in zahtevale najpretenejših mož. In končno: Učimo se pri Švicarjih, Angležih in Nemcih. —

Zakaj bi torej ne bilo mogoče skupno delo za državo, ako se strinjam v osnovnih mislih? Zgornja izvajanja podpiše vsak demokrat, — nam se ni treba sklicevati na drugo, ko na to, kar smo pisali že opetovano. In ko posveča isti list v drugem delu svojih stolpičev zanesljivo notico razgovoru našega urednika s poslancem Ribnikarjem, — ali pravi »Slovenec« uvodnik kaj drugega, nego to, kar je poslanec označil kot vladni program?

V zadnjem času so se dogodili razni neljubi pojavi. Priprav človek, ki se ne peča z raznimi finesami, še manj pa pozna osebe in nima prav nobenega upogleda v njihovo dnevno delo, pa se zato tudi ne zanima za to delo in za polemike orog tega dela in teh oseb, reče na krasko: »Narod in »Slovenec« sta si že zopet v laseh.« To je ves efekt velikanskega prerekanja. Pri tem

je neudeleženemu in državljanu nevzgojenemu možu precej vsejedno, ali »vlađa« Peter ali Pavel. Ljudstvo vprašuje, kajd dobij sladkor, obleko in dober denar mesto košep papirja, potem pa, da gre promet v redu in da se lahko zanesi na svoje uradnike, na pravčno razdelitev dobar in dohodkov in bremen; boj za preživljaj, za zasluzek, proti korupciji ter za jednakost pravice. To so naši notranji problemi. In ker smo zreli, hočemo pa tudi svojo samoupravo v takšnjih interesnih samoupravnih tvorbah, kakor so n. pr. občine in bodoča okrožja, začasno pa dežela.

Ali je vse to nedosegljivo? Ali doseglije le s pomočjo nekakšnega besnega stranskega boja?

Res, če upoštevamo grehe, ki so jih radikalci zagrešili v preteklosti, in če pogledamo, da so se ti grehi v zadnjih desetih mesecih nadaljevali in da smo mi vsi le malo napredovali od mesta, na katerem smo se nahajali takrat, moramo reči, da je z njimi res težko sestaviti vlado, ki bi upravljala dobro in korist ljudstva, tako, kakor zahteva »Slovenec« uvodnik. Pa zakaj so ostale stranke tako trdovratno vstrajale pri tem, da morajo radikalci biti tudi na vlasti? Da dokažejo, da brez njih ne gre?

Vse zabavljive notice v »Slovencu« pogostnemo brez odgovora in naglašamo, da nismo dr. Korošca grajali, da je pogreško napravil, ko se je navezel tako trdno na radikalno krmilo. Mi mu s tem ne očitamo nesposobnosti, pogreško samo ugotovimo z občovanjem. Nepopravljiva ni in od naše strani tudi ni prav nobenega razloga, da bi razburjali strankarske strasti. Ponovno smo povdarijali, da je dolžnost nas vseh graditi in delati, ne razdržati in se lasati med seboj. Ne posredna bočnost zahteva vseh sil pri ureditvi državnih vprašanj. Kmet in trgovec, delavec, obrtnik in uradnik čaka na izboljšanje. Prešnja vlada mu tega izboljšanja ni prinesla. Sedanja mu ga hoče. Kdo ima pravico ovirati jo pri tem delu? Formula »koncentracija« ne upravičuje nikogar, da gre in se kakor Kaj odreže: »Sem mari jaz njegov varuh? Ti glej!«, ampak formula zahteva, da se vsi oni, ki imajo resno voljo do skupnega dela, tega res lotijo.

V deželi imamo tega dela dovoli. Ali naj se tudi pokaže ona nestrost? Čas pokaže, kako se razvijajo politične prilike pri nas. Demokrati se bodo držali dveh svojih zatrdil: Prvič, da hočejo delati, in drugič, da nočajo zlorabititi sedanje politične konstelacije za

paševanje. Naš klic je slej ko prej: Skupno na delo za narod.

Ali bomo zopet želi opazke, da kličemo na skupno delo, ker smo sami preslabi, ali pa posmeh, da se delamo velikodušne? Ce tudi, — ponovili smo svoje prepričanje in drugače ne moremo. Kar je dobrega, to obvelja.

Pojave, ki jih treba zatreći.

Zopet in zopet se dogajajo pri nas pojavi, ki kažejo, da smo še zelo daleč od narodne konsolidacije. Jedna najboljših bolezni so oni, ki trde in trde, da je sedaj pri nas tako in tako, da je bilo prej drugače itd., in ki med seboj šepečejo in pričakujejo, da uspe bodisi Radibor z Lah, bodisi Galijardiju s Habsburgom. Ti ljudje bi videli vse druge raje, samo teh + + + Srbov ne. In ravno pri njih je iskati najbolj goreči podpohvalce nekakega srbsko-hrvatskega spora in nosilce nekakšne »nezadovoljnosti Hrvatov«.

Ne govorimo o Hrvatih. Govorimo o rak-rani Hrvatov, o zagrebških Židovih, Nemcih in drugih pritepencih, ki bi se nadalje radi izmogzavali to plošenosno zemljo in ta pridni in potrebljivi narod, kakor doslej. A nekteri naši so jih že navadili in ne vidiš nič hudega v tem... Povod nam pa daje dogodek, ki je sam po sebi majhen, ki je pa značilen in — zelo, zelo mučen za vso Jugoslavijo.

»Narodni Listy« od 12. t. m. poročajo o športni prireditvi v Zagrebu. Praška nogometna Union je igrala nogometno tekmo z zagrebškim Gradjanškim klubom. Pod firmo hrvaškega in a in celo mestnega zagrebškega klubu je nastopilo pa — ne hrvaško, ampak moštvo dunajskih klubov, zlasti »Rapida« in »Wiener Athletic Club-a«. Čehi so že pred tekmo bili opozorjeni, da jih čaka posebno surova igra. Igralcem »Gradjanskega« je bilo obljubljeno za vsak goal po 5000 K bereti tisoč kron nagrade! Razven tega je surovost igre prekosila vsako pričakovanje. Igraci so bili napadeni od zadržaj in obranci, tudi ko se niso gnetili nad žogo, marveč napadeni povsem osebno, in končno je bil eden od gostov prevrnjen in ko žoge sploh ni bilo v bližini, ko torej ni bilo povoda za sunek, je na tleh ležečega igralca-gosta sunil igralec »Gradjanskega« s nogo v glavo tako, da so spravili ranjenega Čeha k zavesti šele ponoči z injekcijami! Atentator, igralec Gradjanškega, seveda ni bil Hrvat, ampak Dunajčan. — Prisotni srbski častnik je moral preskočiti barjero in braniti na tleh

ležečega ranjenca z revolverjem v roki pred napadi podvijanih Dunajčanov, ki igrajo pod viteškim imenom Hrvatske.

Ob koncu poročila dodajejo »Narodni Listy«: »Konstatirati moramo bratsko pozornost, kojo so nam izkazovali občinstvo in igralci hrvatske narodnosti. Zaljubog ne moremo tega trditi o igralcih »Gradjanskega športnega kluba«, a zelo zanimiva je tudi okolnost, da ni bilo pri igri imenovanih slišati nijedne hrvatske besede. Sporazumevali so se med seboj jedino po nemški!«

Ne dodajamo nobenih izvajanj več. Obnrti hočemo pozornost le na dejstvo, da so češki igralci odnesli prvo ceno v Pershingovem stadiju nad športniki, kakor so Anglezi in Američani. To da narodu uglel pred svetom! Ko pa pridejo češki športniki v Jugoslavijo, dožive nekaj tako sramotnega. To ni hrvatska zadeva, Jugoslovani smo blamirani do kosti na toršču, ki kulturno bolj razviti narodom nikakor ni posranskega pomena. Naš jugoslovanski športni klub si naroči nemške igralce, da zastopajo naše ime na tekmi z gosti in druge države! Igralcem obljubljajo visoke denarne cene za vsak doseženi goal. Torej nekakšen doping, podkupljanje, uporabljeno v športu. Skrajno surov nastop in — nemški razgovor. To niso hrvatske lastnosti, to je nekaj tujega, med nas zanešenega, nekaj gorostasnega in tako mrzkega, da moramo to odpraviti z družbenimi silami hrvatske, srbske in slovenske demokracije, odpraviti temboj, ker ni ta pojava osamljena, ampak jo srečamo na naši politiki in državni upravi. Iz onih mož, ki so poklicali Nemce za denar na pomoč za zmago jugoslovanskega nogometna, iz onih se recrurirajo defetisti, nezadovoljni, zavrljati, hujšati in zarotniki proti narodnemu jedinstvu SHS. Bratje Hrvati, pomagajte sebi in nam, da se skupno odrešemo mrčesa!

Kranjskogorska elektrama.

Ne mislimo dolgoveziti o kaki vaški aferi, razložiti hočemo zadevo, ker jasno posveti v razmere našega deželnega poverjeništva za notranje zadeve pod vodstvom Susteršičevega učenca Golje. Zanimala bo pa zgoda tudi naše upravne organe in zlasti one občine, katerim načeljujejo še danes od Šusteršiča postavljeni župani in gerenti. Interesantna je pa tudi za juriste in naše zkonodajce.

Stvar je sledenča: 18. marca t. l. se je podpisala med gerentstvom in posojilnicami v Kranjski gori pogodba, da preide elektrarna v popolno izključno last posojilnice, ravnotako tozadovno parcele občinskega sveta. Kontrak-

tanti so za obe stranki iste osebe: župnik Krajec kot načelnik posojilnice in prisrednik, a dejansko vodja gerentstva, gerent Lavtičar kot upravitelj občine, obenem tajnik posojilnice in drugi gerentski prisredniki obenem odborniki posojilnice.

Pogoji: Posojilnica prevzame elektrarno in tozadovno omrežje in svet, na katerem je zdana naprava v popolno in izključno posest, občina pa dobi za več tisoč metrov sveta beri in reci 100 krom. Posebnega pridržka za občino nobenega.

Vrednost pogodbenega objekta: pol milijona krom, dejanski izdatki zanj s strani posojilnice okoli 40.000 krom.

Povod za sklep pogodbe je po motivaciji dr. Pegana ta, da se izogne občini, tožbi v zadevi ureditve zemljeknjičnega stanja, ker je baje že 15. vinteka leta 1916 gerentski svet prepustil elektrarno posojilnici proti temu, da le-ta finansira dobovo materijala in strojev. Vse delavce in stavbeno vodstvo se je pa zavezalo dati po pogodbi med gerentstvom in vojaškim poveljstvom v Kranjski gori vojaštvo na razpolago, ki si je do končne vojne pridržalo prosto razpolaganje s tokom.

Klubu neobičajnim pogodbenikom istih oseb na občini stranki temu, da je bilo očvidno ogromno oškodovanje občine, klubu temu da niso bili ne leta 1916, ne ob sklepu sodnijske pogodbe vprašani občani, klubu temu da je nadzorovalna oblast moralna vedeti, da gerentski svet ni upravičen sklepati takih pogodb imenom občine je poverjeništvo za notranje zadeve pogodbo dne 29. marca 1919 odobrilo. Torej v 11 dneh, dasi sicer ne uraduje preveč nagle!

Dr. Peganova slika pa ni resnična in popolna.

Nesposobnost ter nerazsodnost gerentstva v Kranjski gori bi moral biti brezmerna, če bi hotelo brez protiusluga prepustiti tako dragoceno napravo kot je elektrarna za posojilno nekaterih tisočakov, Šusteršičianska strankarska strast brezmejna če bi mu hoteli pripisovati, da izda zase in za svoje otroke tako občekoristno napravo nezaščitenemu izrabljaniu občine. Tak pogoj bi obrestovanje 40.000 K poleg bi mogel prisojiti samo židovskim pijavkam, izvršuje ga pa tudi še župnik Krajec, rojen Kočvar. Pomisliti je treba pred vsem, da ima Kranjskogorska občina več tisoč hektarov občinskih gozdov in planin. In takem premoženju občina naj ne bila vstanu brez okolišine in oderuških pogojev dobiti 40 tisočakov pri domači rajfajzovki, tudi če zastopniki ne bi bili slučajno obenem odborniki taliste?

svoi proces. Obdolžen je, da je imel zaporedoma ali naenkrat, ne vem koliko žen in da jih je vse pomoril. Fantini začinjajo najpopularnejšo vojaško parisko popevko, s katero si Francozi zatrjujejo vedno iznova, da so zmagali, in kmalu hrume za dečki v deliriju navdušenja stotisoč vseh bulvarjev: »Nous avons gagné la guerre...« (dobili smo vojno) in stotisoč navdušeno izgovarjajo refren pesmi: »Joffre, Foch et Clemenceau...« Iz vseh kavarne se začuje plosk, vse godba zaigrajo isto popevko, tout Paris poje, žinga, živžga in igra to poskočno in amizantno zmagje, imenovano »Madeline«. Med množico viših posebno mnogo dolgokrakih, širokoplekčih Američanov, ki ne kažejo prav nič angleške hladnosti, ampak nore mnogo bolj ko Francozi. Zato je vsak ameriški vojak posebna privlačna sila za pet, šest Francozin, ki se oklepajo njegove velike postave, kakor mravje fižolovke. Časih zagledaš tudi laškega tenenta, ki pa ne vzbudi ne simpatij, ne pozornosti. — Kavarne so nabito polne. Kar se noče udeleževati norčil, se je rešilo v nje in posluša se daj godbo na lok. Med množico srednje ceste nastane novo vrvenje. Nekaj stotin fantov koraka v šestnašterostopih: nosijo lampione na palicah in nomarejti dolgi nosovi gledajo v ta veseli in zmagoslavni svet. Skupina nosi pred seboj napis »Club Landru« in vijhti pariske sekire. (Landru ima pravkar

LISTEK.

Po svetu.

(Dale.)

Na Boulevard Poissonnière je prvič predstavljen najmočnejši. Ne vidiš več poenih ljudi, samo gosto črno množico, ki se vali kakor reka. Kakor da so se strnili v eno maso ljudje — dotoki, dotoki čisti in umazani, iz podzemnih kanalov in čistih izvirkov. Reka je tako široka in globoka, tako polna, da ne moreš dogmati, kam teče, vidiš in slišiš samo, kako šumti in kipi, kako poplavila se in buta ob svoje bregove in se dviguje in pada in hrumi.

Včasih se mase ustavijo in nagradiano. Na primer pred palajočo »Matinou«, velikanskim rdečim kamnitim kolosom, kjer javlja list na svetlobnih steklenih ploščah najnovejše vesti: »Joffre se bo jutri udeležil zmagoslavnega srečanja...« Kakor v kotu šušti, šepeče, siče, se mota in valovi, gruče pasantov so potisnene ob zid in se zopet pomešajo v nove in zopet nove jih potegnejo seboj in naprej, dokler ne prispo zopet v nov kotel in iz-

nova pomešajo. Poedinec ne pomeni nič. Ne šteje. Nikdo ne more zareziti te reke, nobeno povelje, nobena sila na svetu. Kdor bi se upal ustaviti se temu vlečoku, tegi bi valovali odnosno, kaj vžiglico. Množice se pozna neka napetost, neko pričakovanje, veselje in razposajenost. Kakor da vsi žakajo, da jih iznenadili katerakoli senzacija; kakor da jih nosi vse hrepene vseh, ki plava nad njimi v istem ritmu, kakor ta človeška reka.

Camelot ponuja kričaje svoj časopis, »L'Intra... La Liberté!«. Črnina na listih je še vlažna. Kolikor dopušča gneča, hiti dečko vzdolž ob burlarjih, včasih postane in ponavljajo svoj klic s čudnim glasom, kakor da mu glas šepta: »La Presse... Paris Sport...!« Nekateri obstanejo in odkrivajo številke, večina se ne zmeni za dečka, ali žensko, ali starca s časopisi.

Toda kaj pomenijo danes izložbene table pri »Matinu«, kaj spake časopisih prodajalcev in na najlepše pesmi z Montmartra? Stotisoči in zopet stotisoči se gnetejte naglo mimo nas in nosijo seboj svojo radost in ritmus naroda, ki je rešen dolgoletne vojne more in se danes veseli, ker vidi, da bo kmalu konec vsega, tudi dolgotrajne konference. Panem et circenses ima danes naš Francozi. Na predvečerja proslave zmage smo! Sredi med dolgoletnimi notami konference ta proslava, ta oddih naroda, ki je leta in leta

na prvi seji, ki se vrši v soboto. Nekatero točke vladnega programa se dajo razbrati že danes iz beograjskih listov, zlasti iz onih, ki zastopajo Demokratsko zajednico. Tako n. r. poudarja »Demokratija«, glavno beograjsko glasilo Demokratske zajednice, da bode treba najprej izvršiti likvidacijo mednarodnega položaja, dalje organizirati produktivne narodne sile, dovesti promet v normalni tir, povečati industrijsko proizvajanje, demobilizirati vojsko, rešiti vprašanje invalidov, prostovoljev, vojne odškodnine, urediti valuto in odstraniti krone iz prometa. Dalje je potreben v zvezi z rešitvijo valutnega vprašanja nreditve emisijske banke naše kraljevine, vpeljava zakona na vojne dobičke, ureditev agrarne reforme in zavarovanje delavcev in ustanovitev osemurnega delavnika. — V istem smislu piše tudi »Pravda«.

Kraljevina Srbov, Hrvatov in Slovencev.

Prekmurje. LDU. Maribor, 19. avgusta. Civilni komisar za Prekmurje dr. Lajničič se je danes za nekaj dni povrnil v Maribor. Povabil je k sebi zastopnike časopisov in jim očrtal Prekmurje, ki ga je večinoma sam že prepoloval, v zemljepisnem, jezikovnem, verskem, političnem in gospodarskem oziru. Prekmurje je bilo doslej razdeljeno v dve veliki županiji: Sobota s 60.000 in Lendava s 40.000 prebivalci. Odsej tvoji Prekmurje politično enoto s sedežem civilnega komisarijata v Soboti, kateremu sta podrejena komisarijata v Radgoni in Lendavi. Osnova se je sestavila, takozvani Prekmurski parlament, ki ima nalogo sodelovati s civilnim komisarijem. V ta sestav pošlje vsaka župnija po dva do tri ugledne može v poleg tega po enega duhovnika. Delovati začne v pondeljek. Naložna njegova je določiti za vsako občino gerenta, da se organizirajo šole, zlasti pa, da določi, kdo od dosedanjih uradnikov ostane na svojem mestu in kdo se odpusti. Ustanovilo se je 17 orodniških postaj z glavnim poveljništvom v Soboti. Poštini uradov je 29. Gleda prometa se je stavljal predlog, da se takoj zveže Sobota z Radgono potom poljske železnice, ki naj sledi glavni cesti. Sodišča so v Soboti, Belatinicah in Lendavi. Največje težkoče povzroča vprašanje valute. Med ljudstvom kroži pet različnih denarnih vrednot: denar, ki ga je izdal Bela Kun, falzifikati, nadavni modri grški bankovci, takozvani sivi papir ter v poslednjem času tudi precej našega nežigosanega denarja. Uradniki so še pred tremi dnevi dobili svoje plače v Kunovem denarju. Kmetje tega denarja doslej niso hoteli sprejeti. Ta denarna zmešnjava ovira vse promet in vpliva tudi na cene. Tako je n. pr. pri zasedbi Prekmurja bilo našlo 40 do 50 krov, kilogram mesa pa 28 do 32 krov. Valuta se je sedaj že toliko ustalila, da stane sedaj kosilo 10 do 12, meso pa 14 krov. Nujno potrebna je gospodarska organizacija. Civilni komisar dr. Lajničič je svoje informacije zaključil s prošnjo, naj bi slovenski časopisi v kar največjem številu prihajali v Prekmurje, ker jih prebivalstvo željno pričakuje.

Angleži preiskali naše mišljenje! LDU. Split, 19. avgusta. (DDU) Angleški poslanik grof Salis se je včeraj na potovanju iz Črne gore mudil v Kotoru. Poslanik je tri mesece prebival v Črni gori, kjer je vodil preiskavo o mišljenju črnogorskega naroda. Končni rezultat, do katerega je prišla ta angleška misija, je za nas ugoden.

Zavrnjeni predkrizevne, LDU. Baku, 19. avgusta. Dne 17. t. m. okrog pol. 8. je pridrvel skozi Bakar italijanski avtomobil z načelnikom italijanskega glavnega štaba na Reki, generalom Mariettijem, enim polkovnikom in enim majorjem. Ko se je med prebivalstvom zvedelo, kdo se je vozil skozi Bakar, je zavladalo veliko razburjanje in ogorenje. Prebivalci so se zbrali, da avtomobil ob povratku primereno »pozdravijo«. Avtomobil se je med tem peljal proti Kraljevici, kjer ga je že pričakoval povelnik jugoslovanske posadke podpolkovnik Maksimović, ki je bil že obveščen iz Bakra. Podpolkovnik Maksimović je avtomobil ustavil in Italijanskem gostom svetoval, naj svojega potovanja ne nadaljujejo, ker odklanja vsako odgovornost za njihovo varnost. Vsled tega so se italijanski častniki res obrnili in se vrnili po drugem potu preko demarkacijske črte. Podpolkovnik Maksimović je prejel celo vrsto pismenih prošenj od občin v varnostnih oblastih reške okolice, naj sporoči Italijanom na Reki, da okrožne varstvene oblasti ne prevzamejo odgovornosti za primer, da bi se italijanski izleti po reški okolici ponavljali. Prebivalstvo je namreč vsled vednih italijanskih nasilnosti do skrajnosti ogorenlo in ne more trpeti, da bi se ljudje, ki so glavni provozitelji nekulturnega terorizma, mirno izprehajali med njimi.

Neodrešena domovina.

Kaj pripoveduje dubovnik iz zasedene ozemlja?

Pisarna za zasedeno ozemlje v Ljubljani je izdala v Parizu sledeče besedilo v francoščini:

1. Prebivalstvo Primorja in Istra in celo bivši avstrijski Italijani v Trstu, Istri in Furlaniji so obupani. Ko se je dne 18. marca 1919 proglašila združitev teh dežel z Italijo, je ljudstvo iščakalo od obupa. Ako bi se sklenilo ljudsko glasovanje, bi se ves slovenski narod razen par zapeljanih žensk in deklet ter par podkupljenih sebičnevez izreklo enodušno in ogorčeno zoper Italijo. Pravijo, da bi Lah in Trstu in Istri med nekdajnimi avstrijskimi Italijani dosegli komaj 20 odstotkov glasov, morda niti 10 odstotkov. Furlani se navdušujejo preje za Jugoslavijo nego za Italijo.

Prebivalstvo se boji gospodarske smrti. Z Italijo ne bo moglo tekmovati in bo moralno iskati kruha v tuji, kjer so ga iskali pred vojno Italijani v Avstriji.

Boji se na rodne pogine. Že sedaj je vsak izraz narodnega prepričanja strogo prepovedan pod kaznijo zapora in zlasti internacije v Italiji (Sardiniji). Ustanavljajo se italijanske šole. Po miru bodo ostale baje avstrijske postave še pet ali celo deset let v veljavni, izvzemši samo zakon o javnem šolstvu. Vzrok tega odloka je očividen.

Boji se v evropske smrti. Italijani imajo grozen strah pred vplivom, ki ga izvrišuje duhovščina na ljudstvo. Neki poveljniki odprtega značaja, toda malo diplomatičen, se je izrazil tako - le napram svečeniku: »Ho plu gran paura, dle Lei che di tutta la popolazione. Ma se Lei ha l'intelligenza, io ho la forza.« (Boli se bojim Vas, kakor celega prebivalstva. Toda če imate Vi razum, imam jaz silo.) Že danes ovirajo duhovništvo v njenem delovanju, tudi če se omejuje na dušnopalirske zadeve. Brez laškega dovoljenja se ne sme vršiti nobena običajna procesija, niti velikonočna. Po cerkvah so postavljeni vuhuni, da tožijo pridigarje. Dr. Kobal iz Gorice je moral prebiti 7 tednov in tržaški ječah zarad docela krive ovadbe, kakor mu je reklo sam državni pravnik in imenu resnice, predloživši njegovo popolno oproščenje. Civilni poverjenik D. Suni v Sežani je uradno preprevedal vsem duhovnemu upravnemu okraju Sežane pod težko kaznijo propovedovanja zoper občevanje žensk in deklet z vojaki, kakor tudi proti javnim plesem, na katerih vojaki najlažje občujejo z ženskami.

V tržaški škofiji je 35 duhovnikov zaprti ali pregnanih iz svoje župnije. Vgorički škofiji je bil cerkniški dekan obsojen na prognanstvo v Sardiniji, ker je dejal očetu, čeprav lahkomiseleni hči se je hotela poročiti z italijanskim vojakom: »No, od zaročenca boste dobili v dar osrednjega konja.« Malo časa po prej je bil namreč neki Lali prevaral hčer drugega očeta in mu poslal za darilo konja s sedлом da bi ga potolažil. Ta preprosti stavek je pripomogel dekanu do Sardinije. V Čepovangu so izgnali častitega župnika Pirca iz duhovnike, ker je odsvetoval dekletom laikomisleno obnašanje napram Italijanom. V Novakih so karabineri našli tri zavarte v zvoniku: avstrijsko, nadeško in slovensko trobojnik. To je bil prvi težki gret župnika Kende. Nadalje je bil pozvan pred ameriško komisijo, da bi se izjavil o različni vprašanjih glede svojega kraja. Ker njegove izjave niso ugaiale željam navzočil laških častnikov, je storil drug težak gret, ker se je izjavil po vesti in resnici. Obsojen je bil na deportacijo v Sardinijo. Ko sta se ta dva duhovna hotela zagovarjati pred sodiščem, so odbili njuno prošnjo s sledenjem razlogom: »Conosciamo già abbastanza la vostra astuzia.« (Poznamo dovolj Vašo prekanjenost.) Druge laške oblasti so baje spoznale njuno nedolžnost in ju bodo izpustile na svobodo; ne morem pa povedati danes, ali so ju že oprostili.

Očividno tiči v vsem tem neka namera: treba je odpoditi duhovnike, katerih se predvsem bojé, ter jih nadomestiti z laškimi svečeniki. V Postojni so Italijani odslovili dekanata in kaplana; danes se nahaja v Postojni italofiliški duhovnik iz Furlanije. Od slovenskih mašnikov se nahaja še edini katehet Ažman v tem mestu. Ljudstvo si pravi: »Če nam odzenejo še tega, bomo brez božje službe, zakaj hodili ne bomo k laškim duhovnom, ki so nasproti naši narodnosti.« Jasno te, da bo nastalo iz tega mnogo nравne bede in pohujanja.

2. Njih sistem: to je počutjevanje. Italijani prirejajo lavne plesne, na katerih ljudstvo razsinile denar in se opaja. To pa Italijani hočejo, vedoč, da pokvarjeno ljudstvo ne bo branilo svoje narodnosti, marveč jo bo prodalo.

Italijani zapirajo tudi posvetno razumnijo iz njevih razlogov, često pod pretezo brez vsake vrednosti. Primorje je danes v splošnem le še dežela sužnjev brez vseke pravice. Italijani dajejo povod obed otrokom, kar bi bilo hvalevredno spričo opustošenosti, ki vlada tamkaj; toda njihov namen je, vzgajati Italijanče, kar pa ni posebno lepo niti nравno. V Čepovangu ali Trnovem (ne vem čisto natanko) je bil osobito barbarski dovelnik. Izvedešči, da bo v kratek nekaj novorjenček, se je ponudil za botra dva meseca pred otrokovim rojstvom, rekoč: »Če bo dečko, mu bomo dali ime Vittorio, če bo na deklica, bo Vittoria.« Ker nuščajo vojaške gospodske same sledede izberi: ječo in internacijo ali pa vsakdanji kruh, se im ljudstvo ne upa kdovkaj uprati.

3. Italijanska okupacija pomeni za naše kraje padec na nižjo stopnjo prosvete. Italijani premorejo višjo zgodovinsko omiku toda njih ravna in umstvena izobražba je danes brez dvoma nižja mimo naše. Naj pridejo pokrovitelji Lahov in naše dežele in naj se enkrat za vselej prepričajo, da Slovenci niso zaostal narod, temuč nadključujejo Italijani, če ne po bogastvu, pa vsaj po civilizaciji. Ko so prišli Lah med nas, so mogoče mislili, da bodo naši tukaj take razmere kakor v Abesijskih v Tripolitaniji; danes pa se oni med njimi, ki so odkritosrčni, čudijo sami nad našo izobrazbo. Kaj pa antanta, ali nas pozna?

4. Italijansko narod varajo neodrešenci zasedene ozemlja. Gleda nas je celo javno mnenje v Italiji, kakor tudi v duhovniških krogih potvrdjeno. Vojaki in častniki, ki prihajajo k nam, so osupili, ker vidijo povsod samo Slovence. Ali Antanta ve, da so Italijani počeli narodopisne zemljevide in označili celo področje med Sočo in Logatcem kot »mešano«, dočim so to krajine v poljedelje, 46urni teden. Kar se tiče trgovske politike, stopi v veljavo dne 1. septembra politika omejitve uvoza. Počasj Anglie je sedaj v resni nevarnosti. Zato se je treba ogibati vseh nepotrebnih izdatkov, zasebnih in javnih. in produkcija se mora po možnosti dvigniti.

5. Za uprime. Vojska velitelstva zahtevajo od naroda, naj podpisuje peticije, v katerih izraža svoje zadodčenje z italijansko upravo, z obnašanjem kakoge polka itd. V Prvčini je povelenik pretepal osebe, ki niso marate podpisati take vsljene prošnje. Nekateri so načrtovali, ker vidijo povsod samo Slovence.

6. Karabinci so brezobzirni in zlostavljajo arterance. V tržaških ječah se morajo baviti predvsem z ranami, katerih se jetniki dobili od orožnikov. Pri Ronkih je koncem marca tajinstveno izginil kraški deček prav vreka značaja in iz dobre družine. Tri tedne kasneje so našli njegovo truplo v vodi bližu Tržiča. Oblastnike se niso marale ukvarjati s to zadevo, a mati in sorodniki kakor vsi sodežani so prepričani, da so žandarji odgovorni za njegovo smrt.

7. Tržaške ječe so nabito polne, posebno ženski zapori. V soboci, ki bi pravzaprav zadostovala za 4–6 oseb, se nahaja 30–40 žen v največji neznagi.

8. Vojaški duhovniki, na mestu da bi pridigli vojakom v verskih in njenih dolžnostih, jim govore edino - le o Italiji in največji zmagi, ki je po njihovem mnenju zaključila svetovno vojno, to je, o bitki pri Piavi.

9. Slovensko prebivalstvo je pričakovano v velikem zaupanju v Wilsona in njegova načela; toda videc, da se ti principi niso izpolnili v njegovem slučaju, čuti globoka razočaranja in je izgubilo zaupanje vanje.

Končnem brez podpisa iz strahu pred grozanimi preganjanji, ki me čakajo, če izvejnost za moje ime. (Srbovna) se žene pod vsemi duhovnimi upravnimi okraji. Pri tem smatrajo nekateri novo avstrijsko državo (in druge sovražne) kot nesrečnega dolžnika, ki zaslubi raznih obzirov. Pozabljajo, da narodno premoženje, ki ga hočeta deloma obdržati zasevne avstrijske Germanije in Madjarije, izvira iz zločinov in tatvin. Če je torej še kaj preostankov — razlagata A. Gavain — jih ima zahvaliti podonavška monarhija, kakor Nemčija dejstvu, da sta živelj več let na račun naših zaveznikov. Rešila je n. pr. svoje blago, ker je pojedala srbsko in romunsko živilo. Zato je neuimljivo, kako more Vrhovni svet ustrezni prošnjem Avstrijev in Ogrov, ki bi radi ohranili večji del svojih čred, češ, da bi jih nedostajalo mleka, masla itd. Dolga leta so po njih krividi narod stradali najneobhodnejših živil in so bili zdesetkovani po lakoti. Najmanj, kar se da storiti za ta ljudstvo, je istovetljavo vratilo v blagu ukradenih stvari. Tak ekvivalent obstoja v Avstriji. Ogrski, Bolgariji, Nemčiji. Aliranci imajo potem takrat pravlo polasti se ga.

»Il Piccolo« oživel. LDU. Trst, 19. avgusta. »Era Nuova« se trudi na podlagi jezikovnih pogreskov dokazati, da boljševiški letaki, ki jih je policija zaplenila tržaški socialistični organizaciji, niso bili tiskani v Milani, odkoder so datirani, nego da so prišli v Trst iz Ljubljane. Zagreba in Beograda.

»Il Piccolo« oživel. LDU. Trst, 19. avgusta. V par dneh začeta zopet izhajati »Piccolo« in »Piccolo della Sera«, ki sta, kakor znano začetkom vogne, že je bil prvi težak gret, ker se je izjavil po vesti in resnici. Obojen je bil na deportacijo v Sardinijo. Ko sta se ta dva duhovna hotela zagovarjati pred sodiščem, so odbili njuno prošnjo s sledenjem razlogom: »Conosciamo già abbastanza la vostra astuzia.« (Poznamo dovolj Vašo prekanjenost.) Druge laške oblasti so baje spoznale njuno nedolžnost in ju bodo izpustile na svobodo; ne morem pa povedati danes, ali so ju že oprostili.

Pomorsko gibanje na Reki, LDU. Reka, 19. avgusta. Reški Consiglio Nazionale je izdal statistične podatke o trgovskem prometu na Reki v prvem polletju leta 1919. Podatki, ki pa so se stavljali precej tendenciozno v prid Italiji, navajajo: V reško luko je doseglo v omenjenem času skupaj 1164 parnikov, odluplo na jih je 1170. Po uradni statistiki odpade 1046 parnikov na italijansko brodovje. Ker niso nikjer navedeni parniki, ki plujejo pod mednarodno zastavo in katerih je precej več, je očitno da so Italijani te parnike pripisali sebi.

Slovenski svet.

Zopet poraz boljševikov. LDU. London, 18. avgusta. (Dun. kor. ur.) Reuterjev urad poroča uradno: Javljajo se, da je prebivalstvo pregnalo boljševikov iz Odese in da so se jeli umikati iz Ejeev in iz vseh Ukrajine.

Ljedin odstopi? LDU. Berlin. 18. avgusta. (CTU) Tukajšnji politični krogi so po ovinku iz Stockholma prejeli zanesljivo vest, da se Ljedin s svojimi pristaši in sedanjimi člani sovjetske vlade posvetuje o odstopu vlade. Najhujši nasprotnik nameravanega odstopa je Čičerin, ki pa ima med vodilnimi komunisti prav malo privržencev.

Zavezniki.

Zopet ameriški rekord. LDU. Curih, 19. avgusta. (Dun. kor. ur.) Po poročilu pariškega lista »Exelsior« ustanovi v kratek pri Bourdeauxu ameriška družba po nalogu francoske vlade največje brezžično postajo sveta, ki bo brzjavila po 72.000 besed na dan do daljave 21.000 km.

»Položaj je rešen, pravijo Anglezi, »zato štedimo!« LDU. St. Germain, 19. avgusta. (Dun. kor. ur.) Lloyd George je imel včeraj v poslanski

zbornicu tri ure dolg govor o gospodarskem položaju v Angliji, v katerem je ponovno zahteval, da se produkcija ne-mudoma zviša, češ da more le to preprečiti polom. Med drugim je navajal: Primanjkljaj trgovske bilance v Angliji znaša do 700 milijonov funtov. Dolgov so dosegli vsoto 7800 milijonov funtov, proti katerim stoji 1800 milijonov funtov, pa vsaj po civilizaciji. Ko so prišli Lah med nas, so mogoče mislili, da bodo naši tukaj take razmere kakor v Abesijskih v Tripolitaniji; danes pa se oni med njimi, ki so odkritosrčni, čudijo sami nad našo izobrazbo. Kaj pa antanta, ali nas pozna?

5. Za uprime. Vojska velitelstva zahtevajo od naroda, naj podpisuje peticije, v katerih izra

tek. Vložena je prošnja za posebna vlaka iz Celja in Dravogradca v Šočtanji in manj tako, da so vse predpogoji za lepo udeležbo po ugodni zvezni dani — V dolgi čuti izpljenje se je rodilo in okreplilo do sedanja nobe naše sokolskosti, gledajoč pred seboj našo budučnost: Zarjo novega dne, zlato svetobodo, ki je morala priti! Proslava naše 10letnice bo na dekav, da sokolsko delo ne počiva nikoli, da gre naša, pot naprej! Apeliramo na vsa bratstva društva, da se v kar največjem številu udeleže te pomembne prireditve, pravega ljudi, tabora za Šaško dolino. Širim poslanstvo sok. ideje med narod, da spoznami, da je v tej plemenitih mladini, ki se zbirajo okrog sokolskega praporja, povračilo, da je v našem delu: ljubezen. Dne 7. septembra vsi v Šočtanji, kjer je vedno kljubovala naša trdnjava vsem naskokom narodnih sovražnikov!

Dnevne vesti.

Velika skupščina »Družbe sv. Cirila in Metoda« se vrši 14. septembra v Ljubljani. Predvečer se vrši zaupno zborovanje delegatov. Vse cenjene podružnice opozarjam, da poslijo družbeni pisarni zaznamke delegatov, da se jim zamorejo poslati potrebne tiskovine.

Zločinom zoper pravnost je velikokrat podlaga nezimerno uživanje opojnih piča ter čeznerno število gostiln po posameznih občinah. Tako je n. pr. v Ljubljani 268, v kamniški občini 50, vrhniki občini 40 in občini Kranj 32 gostili nevstevni nadaljnji priložnosti, kjer se ljudstvo ludijo razne opojne piča. — Opaža se tudi, da v krajih kjer se dviga alkoholni konzum naravnega števila nezakonskih mater in spolno bolnih ljudi.

Tečaj za državno računostovje otvorji z 2. septembrom t. l. in sprejema prijave 29. avgusta. Poljanska cesta št. 2, soba št. 16 od 3. do 4. ure popoldne, Franc Hočevar, računski revident.

V Skopiju je umrl mesece decembra lanskega leta Ljubljanač Gorup, vojak dobrovolske legije, za špansko bolezni. Staršem ali sorodnikom je pri našem uredništvu na razpolago razglednica (skupina dobrovorcev, med njimi pokojni Gorup).

Nekj orožnik na Koroškem je vselej mnih družinskih razmer brzojavno prosil že pred enim tednom za kratki dopust in pozneje pri tukajšnjem višem orožniškem poveljništvu še dvakrat telefonično uriral rešitev. Do danes pa še nima baje nikakega odgovora. Ljudstvo opisuje owožnika kot zelo vestnega in marljivega narodnega delavca in pravil, da za svoje delo ne zasuži takega plačila, kakor mu ga dajejo v tem slučaju njegovi predstojniki.

Semljiv posej. Na dopisnik nam je koncem julija javil, da je Šusteršičeva soproga obiskala gosp. župnika Drolca na Bohinjski Beli, se tam sestala s Pibrom in da so ti trije imeli ves dan posvetovanje. Gospod župnik Drolc nas naproša, da objavimo njegovo ugotovitev, da ga ni imenovana gospa nikdar obiskala, da se ni niti sama, niti z gosp. Pibrom mudila pri njem in da s to gospo sploh nij v svojem življenju nikdar govoril. Končno pozivlja gospod župnik dopisnika, naj stoji s svojim polnim imenom in dokazi na dan. To polnijo radi objavljamo, ker nečemo nikomur delati krivice, niti širiti neresničnih poročil. Besedo ima sedaj naš dopisnik, da pove, kaj mu je znano o stvari.

Bistrica v Rožu. Dobili smo tako željno pričakovano slovensko učiteljstvo. V petek, 15. t. m., povabil je šolski vodja staršev otrok na rodbinski sestanek. Pa glej ga spaka! Ze pred napovedanim časom prišli so v Žolo vodja tovarne Johansen s svojimi somišljenci. Nad nadučiteljem se vplili in se surovo obnašali. Zahtevali so še naprej nemški pouk. Nekateri so bili z gorečim smotrami v ustah demonstrativno pokriti in so iz šolske sobe, v kateri bi se moral vršiti rodbinski sestanek, skozi okno skakali. Med razgrajali so bili tudi taki, kateri sploh nijajo otrok za v Žolo in ne spadajo pod Jugoslavijo. Johansen sam je Prus. Starši slovenskih otrok so proti tako surovemu nastopu od strani Nemcov in nemurjev izjavili, da se pod takimi razmerami ne morejo udeležiti sestanka. Zahtevali so slovenski pouk in odšli. Vso zadevo ima okrajno glavarstvo v Borovljah v rokah in upamo, da bodo rogovileži svoje zaslzeno plačilo prejeli. Zahtevamo, da tukaj vladu energetično vmes poseže, ker takij ljudje ne zasužijo, da bi se jih z rokavčnimi prijema. Naj se vendar že enkrat taki elementi, kateri ne spadajo k nam, podlejmo v njihovo lačenberško deželo.

Umor je ne samomor. V notici pod tem naslovom smo poročali dne 27. junija t. l., da se je našlo v zaprtem stanovanju na Selu št. 50 obeseno Franciško Šusteršič, 35 let staro delavko. Kakor izvemo, državno pravdinštvo ni našlo povoda z ozirom na obdukcijo in na podatke policijskih pozwed postopati proti pokojnemu možu Josipu Šusteršiču radi sumu umora.

One zase z imenom Matvina, ko-

ter je svojcas pjeval g. polkovniku v Ilju in Beograd, naj blagovati poslat svojo adreso Komandi mesta.

Pri komandi mesta naj se sledi gosp. čimpire zglašilo in sicer: podporučnik Fedor Šlajmer in poročnik Jovanović.

Vojniško društvo treznikov angleške armade steje po poročilu generalnega zdravnika Evanta 64 000 članov. Zdravstveno stanje armade ni bilo nikdar prej tako ugodno kot sedaj. Najbolj disciplinirano moštvo v vojni in najbolj možje v vojašnicah izhaja iz polkov, kjer se bujejo vojaki tudi proti nezmernemu uživanju opojnih piča zlasti proti pivškim navadam.

Sanatorij v Elizabethu. V ljubljanskem Elizabethu (Josefinumu) je popolnoma moderno opremjen sanatorij za notranje ženske bolezni s posebnim kirurškim oddelkom. Bolniško posrežbo oskrbljuje sestre križarke. Bolniki si prosto izbirajo svoje zdravnike. Cene so za sedanje razmere zelo zmerne. Sanatorij ima za svoje bolnike tudi moderno kopališče z vsemi higieničnimi pripomočki. Na ta sanatorij opozarjam, da s tem občinstvo, ker je prišel odbor dam, ki ima vrhovno nadzorstvo, popolnoma v slovenske roke. Načelje mu ljubljanska županja g. dr. Tavčarjeva kot predsednica.

Konji za Koroško. V zadnjem času so zaplenili na Gorenjskem mnogo konj, katere so izkušali razni ljudje spraviti brez predpisanih odpremih izkaznic na Koroško. Postopanje oblastev je bilo popolnoma pravilno, ker so za trgovski promet (bodisi po železniči, bodisi po cesti) s konji v tuzemstvu predpisane odpremne izkaznice, ki jih izdaja odsek za prehrano Slovenije v Ljubljani. Na to naredbo so bili prizadeti že ponovno opozorjeni z javnimi razglasili. — Pri prometu na Koroško obstaja še nevarnost, da se konji izlomite preko demarkacijske črte v Nemško Avstrijo, kar se je tudi dogajalo v ponovnih primerih. Zatorej je posebna opreznost oblastvenih organov popolnoma na mestu. — Da se ne oškodujejo potrebni posestniki na slovenskem Koroškem so se zaplenjeni konji izjemoma vrnili onim, ki so na verjeten način dokazali, da potrebujejo konje za svoje gospodarstvo. Kazensko postopanje se je uvedlo le proti onim, ki so osušljeni tihotapstva. V bodoče naj si vsakdo, ki hoče kupiti konje ter jih prepečati na svoj dom, preskrbi že prej pri odseku za prehrano predpisano odpremno izkaznico. Odpremne izkaznice se bodo izdajale le na podlagi potrdil okrajnega glavarstva.

Na naslov finančne uprave glede izplačila draginških doklad državnim vpokojencem. Zadeva o draginških dokladih se vleče ko morska kača z raznimi izgovori. Dosežena je bila tudi že naredba glede izplačila; zagotovilo se je, da se z nakazovanjem takoj prve dni v tednu avgusta prične, ker je že vse pripravljeno še od julija — toda do danes še nismo prejeli ničesar, akoravno je sosebno ta mesec — kakor maj — ko so se nam odtegnile doklade — čas plačati stanarino. Kje jo naj vzame ubogi vpokojenec sosebno z družino, ko nimata drugega, ko borno pokojnino? Aktivni uslužbenci so že vsi prejeli, od nas pa samo uslužbenke tobačne tovarne. Kako to pride — se še ne da razvozlati — kaj imajo le te morda večje dolžnosti, kakor družinski očetje. Prične vendar tudi s plačevanjem, da ne ostane samo pri praznih objubah in izgovorih.

Več prizadetih.

Dopis z Bledu. Postovani g. urednici! Na članak »Iz krogov srbskih letoviščarjev na Bledu« obraročovan u. č. listu od 15. o. mi. nadodati je sledeče: Podpisani došao sam ovorno na operavak več na 1. 6. o. god. pak sam čuo koliko se ovdiše »š v a p a c i« a najviše židovi in drugi elementi, ki ne mogu da zaborave svojo majčico Avstriji, to sam odmah pisao »Prometnom društvu« ovde, t svetovao im, da dadu štampani male oglase, u kojima da se opětnito upozorjam, da govorijo slovenski ili srpsko-hrvatski. Prometno društvo nje ali ništa poduzezo, da sosituje to švapčarenje, a poleg sam saznao in za što. Predsednik promet društva je velik hotelier, to je nujno glavno, da on samo dobije od tudičinaca novca, a ovi neka govorje kako »turški«. To se ne bi smjelo trpit. Da je predsednik jednog prometnog društva in teresirani hotelier kome je glavno vlastita korist. Jučer na 14. o. m. bila je na večer upriličena vožnja po jezeru uz sudjelovanje glasbe. Za ciele vožnje skoraj svirala je glasba sve same švapske komade, a tek na intervenciju gostiju (redki pojavi) počeli su svirati hrvatske komade, s srpskim ritmarom. Sramota! Člene milice, kdo i voču teraju v vis razni židovi, koji se si po Hrvatskoj napravili domačira, a po sramu i voču teraju v vis razni židovi, koji se si po Hrvatskoj napravili domačira, a po sramu i voču teraju v vis razni židovi, ali kad treba od kmeta dobiti mleko in druge živčne robe, onda znadu slovenski ili srpsko-hrvatski govoriti. Onda odmah nude kmete sa cigarima, onda je hrvatski tesk dobar, da se nahrame ti švapski dometni »Kulturtřigeri«, inače sveta in u kraljevstvu i po štetniščima t po ho-

telma govore samo švapski. S toga je preka potreba, da predsednikom prometnog društva postane čestit Slovenia, a ne interesiran hotelier. Molim, da to donesete v Vašem čestit. Preporučujem se bilježim poštanjem Andrija Mišković.

Imenik glavnih in nadomestnih poslovnih, poklicnih sodelovali pri glavnih raspravah tretjega poročnega zasedanja v Novem mestu, ki se prične 15. septembra 1919. Glavni poročniki: Povše Jakob, gostilničar, Stara cerkev 35 pri Kočevju, Hočevar Andrej, posestnik in župan, Pri cerkvi 3. Struge, Kočar Matija, posestnik in mlinar, Vel. Malence 5, pri Kršči vas, Krhin Ivan, posestnik, Št. Jernej 37, Zupet Pavel, posestnik, Škocjan. Klobučar Janez, posestnik, Ješelnik 1, Doblice - Črnomelj, Uršič Valentin, trgovec, Kostanjevica Lavič Josip, posestnik in strojar, Št. Vid 16, Zupančič Janez, posestnik, Zavratna 2, Križka vas, Višnja gora, Jaklič Miko, posestnik, Rosalica 35, Božakovo, Metlika, Kuralt Ivan, graščak, Volavče, Gor. Orehovica, Zupančič Anton, posestnik, Polje 3, Draga, Višnja gora, Juvancič Franc, veleposestnik, Radeče 27, Poljanec Franc, posestnik, Smarjeta 7, Črtalič Franc, posestnik, Groble 1, Št. Jernej, Kostanjevica, Rauch Peter, veleposestnik, Pobrežje 1, Adlešič, Črnomelj, Mihelič Miha, posestnik in gostilničar, Črnomelj 61, Marn Janez, posestnik, Jezero 2, Trebnje, Šiško Franc, posestnik, Zaloke 4, Raka, Kršči, Omerza Anton, posestnik, Kršči 103, Gliha Janez, posestnik in usnjar, Kostanjevica 12, Strogar Franc, posestnik, Leskovec 72, Lesjak Jožef, posestnik, in gostilničar, Čatež 19, Vel. Loka, Mozek Jakob, posestnik, Turjak 2, Arkar Ivan, posestnik, Trebča vas 15, Dvor, Žužemberk, Vuksnič Martin, posestnik in oskrbnik, Metlika 1, Pucelj Franc, posestnik in mlinar, Hrovča 26 pri Ribnici, Petrič Jožef, posestnik, Zdenka vas 27, Veden, Vel. Lašča, Weis Franc, posestnik in žagar, Dol. Radulje 14, Bučka, Kršči, Kuznik Franc, posestnik, Podlisek 1, Dobrniče, Trebnje-Kotnik Josip, posestnik in trgovec, Mirna peč, Kirar Franc, posestnik, Gromlje 8, Raka, Kršči, Kure Miko, posestnik, Grm 29, Podzemelj, Metlika, Weiss Leopold posestnik in trgovec v Metliki 27, Novosele Franc, posestnik in trgovec v Št. Jernej 4, Klobučar Herman, posestnik, Kršči 38. — Nadomestni poročniki: Golob Janez, posestnik, Dol. Straža 6, Šurla Franc, trgovec, Gor. Straža 38, Mramor Mihael, posestnik in usnjar, Novo mesto, Vrtačič Josip ml., posestnik, Žihovo selo, Lampret Ivan, trgovec, Stopiče, Redek Franc, posestnik, Mačkovec 3, Kastelic Franc, posestnik in gostilničar, Novo mesto 250, Turk Franc, posestnik, Šmihel, Jakelj Janez, posestnik, Šuhar, Suhor 8, Prečna.

Umrlo je na Vidmu ob Savi ga, Marja Knapič roj. Klinč. N. v. m. p.

KONCERT se vrši v četrtek večer dne 21. t. m. v restavraciji »Zlatorog« zraven Narodne kavarne. Za obilen objekt se najprepleje priporočata Ivan in Nežika Kočvar.

Položnice. Še je čas, da se cenjeni naročniki poslužijo pred tednom priležitosti položnice za obnovno naročnine. Prisimo pravočasne poslatve. Zamudnik se št. ustavl dne 27. avgusta t. l. Upravnštvo »Slovenskega Naroda« v Ljubljani.

Vremensko poročilo.
Višina nad morjem 3002 Srednji zračni tlak 726 mm

Avgust	Čas opazovanja	Stanje bore-metra v mm	Temperatura v °C	Vetrovi	Nebo
19. 2. pop.	740 3	27.1	brevzet.	več. jas.	
2. zv.	740 1	21.7	-	-	
20. 7. zj.	740 3	16.8	-	meglja	

Padavin v 24 urah 0.0 mm
— Srednja včerajšna temperatura 21.60, normalna 18.50 — Vremenska napoved za jutri: Lepo, vroče in mirno vreme.

Gospodarstvo.

Zakon o postopanju z imovino podanikov neprijateljskih držav z dne 17. avgusta 1915, ki se je vsled sklepa ministarskega sveta z dne 5. februarja 1919 razširil na celo kraljestvo Srbov, Hrvatov in Slovencev obsegna v svojem čl. 4 kot imovino tujih podanikov tudi vse gotovi denar, vrednostne papirje in razne denarne prejemke. Vseled tega se v smislu čl. 19 in 21 tega zakona ne sme ničesar izplačati, kar bi imeli podaniki neprijateljskih držav terjati od posameznikov ali podjetij. (domačih, tujih, mešanih) ampak z ozirom na čl. 22 zakona postopati po čl. 11 tega zakona in laročiti upravi fondov. Zatega del in pa na podlagi čl. 20 zakona o postopanju z imovino podanikov neprijateljskih držav, čl. 2, 5 in 18 pravilnega za izvedbo tega zakona odrejam, da vse osebe, (fizične ali podjetja) bodisi tuga, mečana ali čista domača) ispolnijo svojo zakonito dolžnost, da namreč vse dolge in prejemke ter deposite neprijateljskih podanikov v kakorkoli obliki takoj prijavijo podrejenemu ministru: da nikomur teh oseb ali

podjetij nihče ne izplačajo bodisi pod katerimkoli naslovom, ampak denar tega ministra postope in deposit upravi fondov; same tako se osvobode svoje obveznosti napravnim ajm. Kdo bi postopal nasprotno, bi ga zadele vse posledice čl. 21 zakona o postopanju z imovino podanikov neprijateljskih držav. Minister trgovine in industrije dr. V. S. Veljković, s. r. Ta odredba se razglaša v področju deželne vlade za Slovenijo s pripombo, da se prijave pošljajo podpisanim oddelku in denar načaga potom tega oddelka pri deželni banki v Ljubljani. V Ljubljani, dne 12. avgusta 1919. Deželna vlada za Slovenijo. Oddelek za trgovino in obrt. Dr. Marn s. r.

Dovoljenje za uvoz blaga v Nemško Avstrijo.

Za orientacijo tukajšnjih interesentov naznamo, da je treba imeti za vse v Nemško Avstroje izdane uvozno blago od Nemške Avstrije izdano uvozno dovoljenje. Isto dovoljenje mora preskrbiti prejemalec blaga pri »Deutsch-Österreichisches Staatsamt der Finanzen, Zentralstelle für Ein-, Aus- und Durchfuhrbewilligungen, Wien, I. Johannengasse 5«. Prošnjo za dovoljenje uvoza je opremiti s 3 K nemško-avstrijskim kolekom. Podružnica ni še pooblašena izdajati uvozna dovoljenja. Podružnica pa si bude prizadevala pri dunajski centrali na to delovati, da bi se v kratkem času odpravile te težkoče, koje so nastale iz teh novih naredb.

Ustanovni občni zbor Gremija trgovcev za radovinski politični okraj se je vršil dne 10. t. m. v Radovljici ob precej živahnji udeležbi odličnih trgovcev in trgovcev celega okraja. Iz Ljubljane sta zborovanje posetila g. Fran Zebal, načelnik gremija trgovcev za ljubljansko okolico in zastopnik slovenskega društva »Merkur« g. Fran Golob. Po pozdravi načelnika pripravljalnega odbora g. L. Fürsagerja sta podala oba občna občinska poročila o organizaciji trgovstva in

jih že izza predvojnih časov vajeni, sama mrtva deteta! Seveda kupčija z galico in druge stvari so bolj važne in nujne... Trgovsko podjetje »Kmetijska družba«, med vojno je to postalo, se mora ločiti od vladnega oddelka za kmetijstvo, da se zamore že enkrat tamkaj uprava urediti. Pritegniti je mlaude moči in ne jih izganjati po svetu in tolažiti na bodočnost. Pravno popolnoma nedopustno je, da imete obe pisarni skupne moči, daši pridete obo mnogokrat v nasprotje! In še nekaj. Pri vseh poverjenjštivih se malše moči pritegne k delu, se njih nasveti vpoštevajo, se jih tudi gmotno na boljše stališče postavlja, a pri kmetijskem se pa vedno le sliši: popreje je tako bilo, stare postave tako pravijo, novega se ne sme nič vpeljati itd. Mi starci smo si sami priborili, da smo na sedanjih dobrih mestih; še vi, mladiči, mučite se in služite »von der Pick auf«. Pa menda ja ni to zavist! Občni blagor bi moral tako mišljene popolnoma izključiti. Priglasilo se jih je kakor pri drugih poverjenjštivih precejšnje število upapalnih in dela veselih možev in mladeničev, a mnogo so jih odpravili, češ da še niso za delo sposobni, da še ni uprava urejena itd. Na drugi strani pa govore, da ni strokovnih moči na razpolago. Starci so se kakor deljanja kažejo, izdelali, nimajo več pravil inicijativ, v novo dobo se ne morejo več uživeti! Pripustiti in pritegniti je na vsak način mlade moči, saj imajo ti več volje in veselja do resnega dela v novi domovini na prostranem poledenskem polju! To ne bo niti stari niti kmetijstvu škodovalo, za katerega se v novi državi faktočno še nič ni važnega storilo! Izgovor, da ni kredit za kmetijski stan, je prazen; zakaj pa drugi resorti delajo in dobijo potrebne kredite? Več dela, manj strankarske in osebne politike, pa bo šlo! Toliko za danes, če bo potreba pokazala, pa kmalu zopet več.

Društvene vesti in prireditve.

C. M. podružnica na Ponikvi ob južni železnici priredi v nedeljo 24. avgusta ob 15. uri (3. popoldne) veliko ljudsko veselico pri g. Žilicaru. Na sporedu je godba, petje, srečkanje, šaljiva pošta in razna prosta zabava. Čisti dobiček je namenjen C. M. družbi in

Proda se breja svinja. Zalokarjeva ulica št. 11. 8148

Gospojica. Molj onoga gosp. s kojim je putovala Bakar-Zagreb na 24/6. neka se javi, jer list nisam primila. Caprag 8115

Išem za takoj sobo s popolno oskrbo ali brez nje. Jože Stepišnik, Narodno gledališče. 8116

Prodaja se 2 zofij, 5 foteljev in krešenca. Poizve se: Škofta ul. štev. 13, III nadstr. vrata 17. 8141

Zobni atelje L. Weis ostane od 20. t. m. do 2. septembra zaprt. 8138

Stanovanje, prijazno, z 2 sobami in pritiklinami, kopalcico ter električno razsvetljavo, se zamenja za večje s 3 sobami, kopalcico, električno razsvetljavo. Ponudbe pod „Zamenjava stanovanja“ 8124“ na upravnostvo „Slovenskega Naroda“. 8124

Sprejemam damskega krojača v trajno delo. Mora biti dobro izurjen, prikrojevalec ima prednost. Ponudbe pod „Dobar, trezen delavec 8137“ na upravnostvo Slovenskega Naroda 8127

Krava v 7 mesecu brejosti, lepo reje na in dobra mlekarica, se odda pod dobrim pogojem v rejo in kak zavod v mestu ali pa na kmetijo bližo Ljubljane. Naslov pove upravnostvo Slovenskega Naroda. 8145

Išem se dve mladi dostojni, pošteni služkinji za hišni poseł na deželi. Ena mora znati za družino kuhati in krave možiti; krave so štiri, druga sobe pospravljati, malo perilo prati. Mesečna plača K 80—potni trošek platem jaz. Ponudbe na gospo Ivano Novak. Severin kod Belovara. 8114

Proda se lepo posestvo, železniške postaje, poleg glavne ceste, je tudi za gospodino sposobno. Hiša ima balkon, 3 sobe, kuhinjo, klet, hlev, sploh vse gospodarske shrambe. Zraven še njiva, lep vrt, nekaj hrastovega gozda in tik poslopja se nahaja vodnjak. Kdor želi kupiti, naj se zglaši pri Lenartu Podhomniku, Lužnička vas štev. 8, Poličane. 8150

Dijak iz boljše rodbine išče stanovanje s hranjo, po možnosti da bi bil sam. Ponudbe pod „Notranjec 8136“ na upravnostvo Slov. Naroda. 8136

Išem se stanovanje z dobro hrano za dečka, 6 gimnazij. razreda iz boljše rodbine. Ponudbe na tvrdko Fr. Kollmann, Ljubljani. 8135

Item se išče, kateri razumne vse posle v vinogradu in v kleti, ki zna cepiti trsje in sadje. Nastop službe 1. novembra. Plača po dogovoru. Fran Hočevar, Perjavica, pošta in želez. postaja Stenjevec pri Zagrebu. 8123

Pri svintenem rudokopu v Mežici na razpisano mesto samostojnega jamecnika. Prošnje s prepisi Šolskih in službenih spričeval ter z navedbo zahodkov plače se naj vložijo najpozneje do 1. septembra t. l. Državno nadzorstvo in udruženje v Mežici. 8110

Item za svoje posestvo v severni Bosni, rodovitnem kraju, nedaleč od Zagreba, samo pošteno in dobro družino, ki se dobro razume na gospodarstvo, vinogradništvo in vinarstvo, ter ki bi moj posestvo prevzele po pogodbi na obdelovanje, ker moram jaz radi državne službe biti več let odsonet. Ako bi se pokazali sposobni in pošteni, mogli bi ostati na mojem posestvu do smrti. Nastop službe najdalje do konca oktobra t. l. Vrtnarji bi osobito dobro izhaljni, ker je posestvo manj nego en km. oddaljeno od mesta, na glavni cesti, ob vodi, ter ker v celini okolični v vrtnarstvu mogli bi vse mesto obskrbljati s povrtnino. Reflektanti bi morali imeti za sebe potrebitno pohištvo kakor tudi kuhinjske potrebsčine. Ponudbe na adresu: Dr. Šerš, Boč, Dubica. 8122

Potritm srecem naznanjam vsem sorodnikom, prijateljem in znancem tužno vest, da je naša dobra soprog, ljuba in draga mamica oziroma sestra in svakinja, gospa

Marija Knapič roj. Kliné

danes po dolgotrajni in mučni bolezni previdena s sv. zaklimenti za umirajoče mirno v Gospodi preminula.

Pogreb predrage rajnice se vrši v četrtek ob 4. uri po poldne iz sole na tukajšnje pokopališče.

Na Vidmu ob Savi, dne 19. avgusta 1919.

Janko Knapič, učitelj, soprog. Milica Voglar roj. Knapič, Rudi, Olga, Mici, Elia, Albin, Viktor, Janko otroci.

slov. invalidom. K obilni udeležbi vabi pripravljalni odbor.

Najnovejša poročila.

Vesti LDU.

MADJARI NE DAJO SVOJEGA ZAPADA AVSTRIJI.

LDU. Dunaj, 19. avgusta. (Dun. KU.) »Parlementarische Korrespondenz« poroča iz Fürstenfelda na Vzhodnem Štajerskem: Voditelj nemških kmetov Železnega komitata, Wollinger, je bil zoper izpuščen iz zapora, ker je dokazal, da je bil pri prireditvah shodov za združenje nemške zapadne Ogrske z Nemško Avstrijo popolnoma neudeležen. Pač pa so Madžari arretirali mnoga drugih oseb, ki so delovali za priklopitev k Nemški Avstriji. Razen tega so madžarske oblasti odredile veliko število novih aretacij. Prebijalstvo Nemške Vzhodne Štajerske je zelo razburjeno.

ODGODITVE V PARIZU.

LDU. Pariz, 19. avgusta. (Dun. KU.) (Brezžično.) Vrhovni zavezniški svet se je bavil včeraj z noto dr. Rennerja glede nemških krajev zapadne Ogrske. Odločitev o tem problemu so odgodili. Davi se je sestala k seji komisija, ki ima nalogo, zbirati odgovore posameznih poročevalcev na nemško-avstrijske protipredloge.

KOMISIJE.

LDU. St. Germain, 19. avgusta. (Dun. KU.) »Temps« javlja, da so posamezne komisije, katerim je bila poverjena, da se nihov nasveti vpoštevajo, se jih tudi gmotno na boljše stališče postavlja, a pri kmetijskem se pa vedno le sliši: popreje je tako bilo, stare postave tako pravijo, novega se ne sme nič vpeljati itd. Mi starci smo si sami priborili, da smo na sedanjih dobrih mestih; še vi, mladiči, mučite se in služite »von der Pick auf«. Pa menda ja ni to zavist! Občni blagor bi moral tako mišljene popolnoma izključiti. Priglasilo se jih je kakor pri drugih poverjenjštivih precejšnje število upapalnih in dela veselih možev in mladeničev, a mnogo so jih odpravili, češ da še niso za delo sposobni, da še ni uprava urejena itd. Na drugi strani pa govore, da ni strokovnih moči na razpolago. Starci so se kakor deljanja kažejo, izdelali, nimajo več pravil inicijativ, v novo dobo se ne morejo več uživeti! Pripustiti in pritegniti je na vsak način mlade moči, saj imajo ti več volje in veselja do resnega dela v novi domovini na prostranem poledenskem polju! To ne bo niti stari niti kmetijstvu škodovalo, za katerega se v novi državi faktočno še nič ni važnega storilo! Izgovor, da ni kredit za kmetijski stan, je prazen; zakaj pa drugi resorti delajo in dobijo potrebne kredite? Več dela, manj strankarske in osebne politike, pa bo šlo! Toliko za danes, če bo potreba pokazala, pa kmalu zopet več.

REVNA AVSTRIJA.

LDU. Deutschaltenburg, 20. avgusta. (Brezžično.) Premogovni položaj na Dunaju je desel po najnajšo točko. Po brzovlakih bodo morali najbrže ustaviti tudi več osebnih vlakov. Zalogi elektrarne in plinarne na Dunaju bosta zadostovali največ za 4 do 5 dni, potem pa se bosta morali zapreti. Zadnje dni so celib vlaki z živili na proggi obstali.

LDU. Deutschaltenburg, 20. avgusta. (Brezžično.) »Neue Freie Presse« je o prilikih Hooverjevega bivanja na

Dunaju dobila zanealjivo poročilo, da bo moralka Avstrija po števi sama si preskrbti primanjkoj v prehrani, bodisi potem dogovorov z nasledstvenimi državami, bodisi v svetovnem prometu.

NOVA VLADA V RUSIJI?

LDU. Milan, 20. avgusta. (Brezžično.) Kakor poročajo stockholmski listi iz Helsingforsa, se je ustanovila v Pskovu nova vlada za severozapadno Rusijo.

PERSHING OBISKAL LAHE.

LDU. Milan, 20. avgusta. (Brezžično.) Včeraj se je ameriški general Pershing s svojim spremstvom v družbi italijanske vojnega ministra Albriccia, načelnika italijanskega generalnega štaba generala Diaz in ameriškega upravnika Paya v avtomobilih pripeljal v vojašnico Ferdinandovo in Savoia v Rimu, kjer ga je pričakoval italijanski kralj. Od tod je v spremstvu kralja in velikega števila častnikov odjelil v vojašnico Macao, kjer so se zbrala zastopstva vseh čet, ki so nastajnjene v Rimu. General Pershing je izročil mnogim častnikom italijanskega generalnega štaba, rimskemu županu Apolloniju, ki je prisostvoval v uniformi polkovnika, in mnogim vojakom ameriške vojne križ. — Popoldne 15. se je general Pershing v družbi ameriškega upravnika Paya napotil v Pantheon, kjer je obiskal grobove italijanskih kraljev. Nato je posetil baziliko sv. Petra in Kapitolij, sedež rimske občine, kjer ga je župan Apolloni slovesno sprejel. Zvezec je vojni minister Albricci priredil na čast Pershingu banket v hotelu »Excelsior«, katerega so se poleg najodličnejših rimskih osebnosti udeležili tudi inozemski vojaški atašeji. Albricci je v imenu italijanske armade pozdravil Pershinga kot dobrodošlega, se zahvalil za podeljena ameriška odlikovanja ter nadzavril Wilsona in Ameriki. V svojem odgovoru se je Pershing vnovič zahvalil za prisrčni spontani sprejem, katerega sta mu priredili general Albricci in italijanska armada, ter za izkazane simpatije do armade. Zedinjeni držav, podarjajoč, da se je tudi v ameriški armadi borilo veliko število Italijanov, priseljencev v Ameriki. Končno je napelj kraljevi dvojici in italijanski vo-

ski. Ponoči se je odpeljal v Benetke, od koder se povrne na svoje službo.

Darila.

Upravnemu našega lista so poslali:

Za Ciril - Metodovo družbo: Učiteljsko društvo za ormoški okraj 74 K. zbirko povodom društvenega izleta v Jeruzalem.

Za osleplo slovensko vojake: G. učitelji Matija Pelko iz Toplic pri Zagorju ob Savi 602 K. zbirko ljudsko-šolske mladine na veselici pri g. Aščič v Lokah pri Zagorju ob Savi. In gdje Božena Debevecova 90 K. kot čisti dobiček predstave »Krojač - junak« na Poljanah pri Kamniku. Skupaj 692 K.

Za srbske sirote: Prometno društvo »Tourist - Office« na Bledu 1147 kron, zbirko na družabnem večeru v blejskem »Kazinu« na čast srbskim in hrvatskim letoviščarjem.

Srčna hvala!

Poizvedbe.

Izgubila je revna služkinja v forek 19. t. m. od južnega kolodavra do Marjinega trga črn dežnik. Pošteni najdeti naj se priinese proti nagradi v naše upravnosti.

Izgubila se je na poti od ceste na Rožnik po Levstikovi ulici mimo Mladike, muzeja, Kranjske hranilnice zlate zaponka (broša). Najdeti se prosi da odda zaponko, ker je ista drag, star spomin, proti primerni najdenini na policijo.

V noč od 18—19. avgusta je bila ukradena posestniku Franc Tršarju na Vrhniku št. 260, velika močna kobilka »Fuchs« z veliko belo liso na glavi. Vredna 10.000. Kdor izsledi dotočnega storilca dobi veliko nagrado.

V zdravilišču Rogaška Slatina je zgubila neka stranka sledče vrednostne predmete in sicer: 1. en zlat prstan z tremi velikimi brillanti; 2. en kolier s srebrno okovan; 3. uhani z velikimi brillanti. Poštenemu najdeti teh predmetov je zasigurana nagrada po 5000 kron.

Izdajatelj in odgovorni urednik:

Valentin Kopitar.

Lastnina in tisk »Narodne tiskarne«.

Poslano.

Pri športni prireditvi na Bledu, dne 15. t. m. je nepravilno postopanje športne komisije pri razdelitvi nagrad izvalo neprijeten prizor, katerega vzroke smatram za potrebo pojasnit udeležnikom.

Pri regati je član, v katerem svet veslavila Jaz in Boris Zajec, krmarlji pa Črtomir Pretnar, dospel prvi za več kot 20 m pred drugimi na cilj. Nekateri nevoščljivi so hoteli izsiliti od komisije, naj proglaši tekmo za neveljavno, da se je začetkom tekme enemu izmed tekmovalcev zlomilo veslo in ni mogel nadaljevati tekme, dva druga člana pa da sta med tekmo trčila skupaj. Razsodil, ki se je na licu mesta takoj sestavilo iz priznatih veščakov športnikov, je proglašil tekmo za veljavno in nam klub pričakuje, da je načrtovan v Zdravškem domu oddala za nas določena nagrada, ki je bila od darovalca izrecno določena za zmagovalca pri regati in kot tak označena že dan poprej med razstavljenimi nagradami. In to se jasno je posrečilo. Blejska športna komisija je pri slavnostni razdelitvi v Zdravškem domu oddala za nas določeno nagrado zmagalcu pri plavalni tekmi namesto nam, pas pa je hotela odpraviti z nagrado, ki je bila določena za otroško plavalno tekmo. Ker je ostal moj takojšnji ustreljen protest proti tako nepravilnemu postopanju brezuspešen, so zveneče, daši nekoliko disharmonično zaprotestovali pred noge komisije vrženi tisti kozarci, ki so imeli domestnosti nam odzveto nagrado. Nekateri rahločutniji so kvalificirali ta moj protest za

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani

Delniška glavnica 15,000,000.- krov.

Podružnice v Splitu, Celovcu, Trstu, Sarajevu, Gorici, Celju in Mariboru.
Sprejema vloge na knjižice in tekoči račun proti ugodnemu obrestovanju

Stritarjeva ulica štev. 2.

Rezervni fondi 4,000,000.- krov.

Kupuje in prodaje vse vrste vednostnih papirjev, valut in dovoljuje

vsakovrstne KREDITE

Korespondentinja

za slovenščino in nemščino, po možnosti tudi za hrvaščino, samostojna stareja moč, stenografinja in strojepiska se sprejme za Ljubljano. Ponudbe pod "Stalno 7904" na upravnosti Slovenskega Naroda

JULIJ MEINL
Ljubljana.

Kava
Caj
Cokolada
Kakao
Sardine
Kond. mleko
Malaga
Rum
Cognac
Likerji
Marmelada
Keksi
Riz
Trap. sir

Fino francosko olje primissima :
doznan po 12½ kligr. in odpri. v doznan po 12½ kligr. in odpri. v doznan po 12½ kligr. in odpri. Razposila po vsem kraljestvu SHS od 5 kg naprej franko.

Št. 13711.

,,ADRIJA"

Mirodilnica in zaloga fotografiskih aparativ ter potrebščin.
Ljubljana, Šelenburgova ul. 5.
Barvila za obleke "TEKLA". Pralni prški. Čistila za slamnike "STROBIN". Nadomestilo toaletnega mila. „ROZNI PRAŠEK“ najboljše sredstvo za negovanje polti. Preizkušeno dobra sredstva proti moljem. — Parfimi in disave. Sredstva za konzerviranje jajc. — Koncesjonirana zaloga strupov

Šolske potrebiščine = priporoča = NARODNA KNJIGARNA.

Tečaj za krojno risanje in prikrojevanje ženskega krojaštva se prične 1. septembra t. l.

Modni atelije Roza Medved,
Mestni trg 24/III, Ljubljana.

Med. univ. dr. IVAN PINTAR

strkovni zdravnik za ženske bolezni in porodništvo ordinira v Ljubljani, Frančeve nabl. 5.
(Vhod Ribja ulica št. 5.)

Ant. Mitereger

Stavbeni in polišteveni pleskar in hčar. Spodnja Šiška, Knezeva ulica št. 121.
Vsa dela izvršujem le s pravim, predvojnim blagom. Cene zmerne

Masti, slanine, mesa, brašna, pšenice, kukuruza kao i svih ostali životni namirnicu može se dobiti u svakoj količini kod

TOSE VUKKOVIĆA, Mitrovica, (Srijem).

Zopet se dobi pravi

dr. Oetkeria vkuhovalni priporoček za gospodinje.

Ta priporoček zabranjuje vsako plesnovo vkuhanega sadja. Dobi se v vseh trgovinah.

MODNI SALON STUCHLY - MASCHKE
LJUBLJANA - ZIDOVSKA UL. 3 - DVORSKI TRG I.
priporoča največjo izbiro finih slamnikov, svilenih klobukov in čepic za dame in deklice.
Popravila se sprejemajo in točno izvrše.

8164 Razglas.

Ker se je v mestu ugotovilo slučaj pasje stekline in je nevarnost, da bi se ta ne le živalim, ampak tudi ljudem zelo nevarna bolezen razširila, ukazujemo v smislu § 42 zakona o živalskih kugah do preklica **pasji kontumac** za občino Ljubljansko in odrejamo sledeče:

1. Vsi psi morajo nositi pasje znamke.
2. Vsi psi morajo biti priklenjeni ali zaprti na takih krajin, kjer ne morejo tuji psi do njih. Kadar so pa na prostem, morajo nositi nagobčnike, ki onemogočujejo popadanje.
3. Mestni konča ima nalog, vse pse, ki hodijo okrog brez nagobčnika ali znamke, poloviti in uničiti.
4. Brez dovoljenja mestnega magistrata in živinozdravniške preiskave se psi ne smejo odpraviti iz kontumačnega okoliša.
5. Vsak slučaj stekline sumljivega obolenja je nemudoma javiti mestnemu magistratu.
6. Prestopki teh odredb se bodo strogo kaznovali.

Izjeme po prepisov št. 2 za lovsko pse za čas in kraj lova določajo na posebno prošnjo mestni magistrat.

Mestni magistrat Ljubljanski,

dne 18. avgusta 1919.

Razpis.

Pri zdravilišču v Rogaški Slatini se oddajo potom javnega razpisa za zdraviliško dobo leta 1920, 1921, 1922, 1923, to je za štiri leta, nastopni trgovski prostori proti navedenim letnim najemnim zneskom:

- I. Trgovina (švicarija) za mlečne izdelke za . . . . K 8000.—
- II. Trgovina z zlatnino, srebrnino in optičnimi izdelki za . . . . 500.—
- III. Krojaška trgovina, oziroma sprejemališče za krojaška dela za . . . . 300.—
- IV. Trgovina za damsko šiviljo, oziroma modistko za . . . . 200.—
- V. Trgovina z delikatesami za . . . . 1000.—

Navedene najemniške zneske je smatrati za najmanjše ponudke, vendar poverjeništro za javna dela pri oddaji ni vezano na najvišje ponudke.

Glede morebitnega prevzema inventarja, v kolikor je last sedanjih najemnikov, se mora novi najemnik sam pogoditi s svojim prednikom. P. n. interesenti za gori razpisane trgovine se vabijo, da si jih že sedaj na llcu mesta ogledajo, ko je takozvana velika sezija.

Ponudbam, katere je vložiti do dne 15. septembra 1919 naravnost pri ravnateljstvu "Državnega zdravilišča v Rogaški Slatini", je poleg ponudbe najemniškega zneska priložiti sledeče dokaze:

1. o strokovni usposobljenosti,
2. o narodnosti,
3. o zadostni višini obratne glavnice.

Natančnejša pojasnila daje ravnateljstvo "Državnega zdravilišča v Rogaški Slatini", oziroma so tam razvidna.

V Rogaški Slatini, dne 12. avgusta 1919.

Ravnateljstvo "Državnega zdravilišča Rogaška Slatina".

Kupi se vsako množino zdravega in čistega bukovega in gabrovega lesa

v debilih od 1½ do 5 m dolgih, debelih najmanj 20 cm. Tolerira se eno do dve grči na debilih od 4 m.

Kupi se tudi

drugi OBRTNI LES.

Oferte za kubični meter, naloženo oddajna postaja naj se pošlje tvrdki

8072

Bratje Winkle, Sevnica ob Savi.

Podružnica Ljubljana.
Delniška glavnica: K 30,000.000.

SPREJEMA: Vloge na knjižice

Vloge na tekoči in žiro račun proti najugodnejšemu obrestovanju. Dviga se lahko vsak dan brez ozira na matorij. Rentni davek plača banka iz svojega.

KUPUJE IN PRODAJA: Devize, valute, vrednostne papirje itd.

Brzjavni naslov: JADRANSKA.

JADRANSKA BANKA

Podružnica Ljubljana.
Rezerve: okrog K 10,000,000.—

Centrala:

Trst.

Podružnice:

Dubrovnik

Dunaj

Kotor

Motkovlje

Ekspositura Kranj.

ESKONTIRA: Menice, devize, vrednostne papirje itd.

IKDAJA: Ceke, nakaznice in akreditive na vsa tu- in inozemska mesta.

DAJE TRGOVSKIE KREDITE pod najugodnejšimi pogoji.

DAJE PREDUJME: na vrednostne papirje in na blago, ležeče v javnih skladisih.

PREVZEMA: Borzna naročila in jih izvršuje najkulantnejne.

Od direkcije plena,

v Beogradu 7. avgusta 1919 št. 19.500.

Telefon št. 257.